

Datum

2023-05-24

Vår referens

Agneta Persson

Projektledare

agneta.persson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Redovisning av genomfört arbete 2022 enligt handlingsplan för arbetet 2019-2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad STK-2023-652

Sammanfattning

I maj 2019 antog kommunstyrelsen Handlingsplan för arbetet 2019-2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad. Handlingsplanen utgår från Malmö stads arbete med kust- och havsrelaterade frågor och är ett inriktningsdokument som syftar till att ge en samlad bild av pågående, planerade och tänkbara åtgärder och aktiviteter som stärker Malmö som kuststad. Miljönämnden ansvarar för samordningen av det övergripande arbetet med genomförandet av handlingsplanen. Detta ärende innehåller en redovisning från miljönämnden över genomfört arbete 2022. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen att lägga redovisningen till handlingarna.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner miljönämndens redovisning av genomfört arbete 2022 i enlighet med Handlingsplan för arbetet 2019-2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad och lägger den till handlingarna.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse från miljönämnden
- Miljönämnden beslut 230329 § 61 med Särskilt yttrande (V) och (M)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 230529 Redovisning av genomfört arbete 2022 enligt handlingsplan för arbetet 2019-2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad
- Handlingsplan för arbetet 2019 - 2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad
- Genomförda aktiviteter inom Framtidens kuststad 2018 - 2022

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-05-29

Kommunstyrelsen 2023-06-07

Beslutet skickas till

Miljönämnden

Tekniska nämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Kulturnämnden

Fritidsnämnden

Ärendet

I budget 2019 (med plan 2019-2023) fick kommunstyrelsen i uppdrag att, tillsammans med berörda nämnder, stärka Malmös roll som framtidens kuststad. Inriktningen beskrevs enligt följande: *Malmös roll som en framtida kuststad stärks. Femtio procent av Malmös yta består av vatten. Genom ett nära samarbete med World Maritime University i Malmö finns goda möjligheter att stärka Malmös miljöprofil och generera ny kunskap om hållbart hav till gagn för övriga världen. Samarbetet stärks med World Maritime Universitys initiativ Ocean Institute.*

I mars 2018 (STK-2018-87) gav kommunstyrelsen stadskontoret i uppdrag att i samråd med berörda förvaltningar genomföra ett antal av förvaltningarna föreslagna aktiviteter, samt att ta fram en plan för hur arbetet med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad kan fortsätta under åren 2019-2023.

I april 2019 (STK-2019-187) beslutade kommunstyrelsen i samband med redovisningen av budgetuppdraget för 2018 om Handlingsplan för arbetet 2019-2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad, samt uppmanade miljönämnden att samordna det övergripande arbetet med genomförandet av handlingsplanen.

I maj 2020 (STK-2020-421) godkände kommunstyrelsen miljönämndens redovisning av genomfört arbete 2019 i enlighet med Handlingsplan för arbetet 2019-2023. I samma ärende godkändes den revidering av handlingsplanen som miljönämnden, tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden, fritidsnämnden och kulturnämnden ställt sig bakom under mars månad 2020.

I maj 2021 (STK-2021-130) godkände kommunstyrelsen redovisningen från miljönämnden av genomfört arbete 2020, tillsammans med förslag till reviderad Handlingsplan för arbetet 2019-2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad. Kommunstyrelsen uppmanade även miljönämnden att, i samband med 2021 års revidering; beakta frågan om integrering i budgetprocessen.

I maj 2022 (STK-2022-374) godkände kommunstyrelsen redovisningen från miljönämnden av genomfört arbete 2021.

Hittills har 36 av totalt 41 aktiviteter genomförts inom ramen för arbetet med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad. Åtta av dessa 36 aktiviteter har avslutats under 2022. Aktiviteterna har haft olika inriktningar och till exempel bestått av genomförda konferenser och symposier, utredning av broar och andra förbindelser, framtagande av riktlinjer för sportfiske samt vidareutveckling av havsmedvetenhet.

Redovisning av genomfört arbete under 2022

Under 2022 har följande åtta aktiviteter genomförts och avslutats:

Aktivitet 8. *Utreda regionala förutsättningar för ett biosfärområde (eller motsvarande) som en modell för hållbart brukande av Öresund.* Malmö stad deltog i Länsstyrelsen Skånes utredning genom en arbetsgrupp där miljöförvaltningen deltog. Miljöförvaltningen har ansvarat för aktiviteten med stöd av fastighets- och gatukontoret, stadsbyggnadskontoret och stadskontoret.

Aktivitet 18. *Projekt Vattenvetarna fortsätter och vidareutvecklas.* Kulturförvaltningen har ansvarat för

denna aktivitet. Inspirationsprojektet Vattenvetarna – mobilt vattenlaboratorium (2019-2021) har genomförts med stöd från Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs minnesfond. Över 10 000 personer från målgruppen har deltagit, varav 6 000 under 2021 när projektet var fullt utbyggt. Av dessa 6 000 var ca 1 700 skolelever från projektets fokusområden, eftersatta områden. Ett syfte har varit att stimulera barns intresse för natur, miljö och samhälle med utgångspunkt i ett brett ämne, vatten.

Aktivitet 20. *Vidareutveckla arbetet med havsmedvetenhet.* Miljöförvaltningen har ansvarat för aktiviteten med stöd av kulturförvaltningen med fokus på att diskutera och driva frågan om havsmedvetenhet inom ramen för Sveriges åtaganden inom FN:s havsdekad. Den 8-9 maj 2022 stod Malmö stad, tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten och World Maritime University, värd för konferensen One Ocean – One Planet: Ocean Literacy Action 2022. Detta utgjorde Sveriges dittills första aktivitet inom ramen för havsdekaden.

Aktivitet 29. *Ta fram riktlinjer för sportfiske i Malmö inkl förslag till åtgärder.* Fastighets- och gatukontoret har ansvarat för aktiviteten med stöd av miljöförvaltningen. Våren 2022 fastställdes åtgärdsplanen *Sportfiske i Malmö – förslag till åtgärder* av tekniska nämnden. Hösten 2022 har miljöförvaltningen beställt provfiske och analyser av abborrar i kanalen för att kontrollera ätligheten gentemot EU:s gränsvärden då detta fiske är mycket populärt. Analyserna är försenade och beräknas inkomma våren 2023.

Aktivitet 31. *Utreda broar och andra förbindelser mellan olika havsnära områden.* Stadsbyggnadskontoret har ansvarat för aktiviteten som är genomförd med stöd av fastighets- och gatukontoret. Arbetet fortsätter inom ramen för FÖP Öresundsmetro.

Aktivitet 33. *Utreda stadsutvecklingsmöjligheterna i samband med skyddsåtgärder, exempelvis mellan Nyhamnen och Västra Hamnen, som kan stärka Malmös identitet som kuststad.* Stadsbyggnadskontoret har ansvarat för aktiviteten med stöd av fastighets- och gatukontoret, miljöförvaltningen och stadskontoret. Tre arkitektkonsortier har undersökt och lämnat förslag på stadsutvecklingsprojekt som även kombinerar kustskyddsåtgärder för Malmös inre hamnområde. Resultaten hanteras framöver inom FÖP Öresundsmetro. Förslagens juridiska utmaningar och process för genomförande liksom finansieringsmodeller har genomlysts inom aktiviteten.

Aktivitet 34. *Ta fram riskkartor och riskhanteringsplan i samarbete med Länsstyrelsen.* Stadsbyggnadskontoret har ansvarat för denna aktivitet med stöd av stadskontoret, fastighets- och gatukontoret och miljöförvaltningen. Malmö stad har deltagit i olika samrådsforum genomförda av Länsstyrelsen Skåne i deras arbete med att ta fram Skånes 7 riskhanteringsplaner. Malmö stad har tagit initiativ till ett kommungemensamt yttrande över riskhanteringsplanerna, som 12 kommuner undertecknade. I samband med detta tog Malmö stad även initiativet till bildandet av Skånes kustkommuners strategiska nätverk där 14 kommuner samt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ingår.

Aktivitet 41. *Planera och förbereda inför ICLEI World Congress 2021-2022 i Malmö.* Stadskontoret har ansvarat för aktiviteten med stöd av stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen. ICLEI World Congress 2021-2022 försenades på grund av pandemin och startade med en virtuell lanseering i april 2021, fortsatte under ett helt år som en serie webinarier under namnet *The Road to Malmö* och avslutades med en fysisk kongress, *The Malmö Summit* i Malmö 11-13 maj 2022. Malmö stad stod för värdskapet och anordnade ett stort antal aktiviteter och kringevents inom ramen för kongressen. Sex legat/arv togs fram för fortsatt arbete inom såväl Malmö stad som ICLEI. Malmö stad tog initiativ till en deklaration med fokus på jämlikhet och inkludering som ska följas upp fram till 2030 i ett samarbete mellan ICLEI och Malmö stad.

Ett flertal andra aktiviteter har genomförts enligt tidplan och arbetet fortsätter under 2023.

Aktivitet 19. *Projekt Wisdome öppnar hösten 2021 på Malmö museer* har försenats och har invigts under våren 2023.

Vid sitt sammanträde den 29 mars fattade miljönämnden beslut om att ställa sig bakom Redovisning av genomfört arbete 2022 enligt Handlingsplan för arbetet 2019-2022 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad enligt nedan. Miljönämnden beslutade även att uppdraga åt miljöförvaltningen att fortsatt samordna arbetet med havs- och kustfrågor i staden efter nuvarande handlingsplans slut.

Särskilda yttranden från (V) och (M).

Genomfört arbete på miljöförvaltningen 2022

Miljönämnden har samordningsansvaret för genomförandet av handlingsplanen. Det innebär att miljöförvaltningen under året varit sammankallande för en styrgrupp, en samordningsgrupp och en kommunikatörsgrupp med tjänstepersoner från berörda förvaltningar. Samordningsgruppen har ansvarat för att identifiera beröringspunkter, målkonflikter och synergieffekter samt formera mindre arbetsgrupper kring gemensamma aktiviteter. Kommunikatörsgruppen har ansvarat för att sprida information om aktiviteterna enligt handlingsplanen.

Miljöförvaltningen har under 2022, tillsammans med berörda förvaltningar, påbörjat arbetet med att ta fram ett förslag till fortsättning av Framtidens kuststad efter 2023 i enlighet med **Aktivitet 4. Ta fram en plan för fortsättning av Framtidens kuststad efter 2023.** Förslaget ska visa hur arbetet, som påbörjats och drivits inom ramen för budgetuppdraget, och handlingsplanen kan fortsätta efter handlingsplanens utgång 2023. Framtidens kuststad föreslås omvandlas till en löpande samordning av förvaltningarnas arbete med havs- och kustrelaterade frågor, men utformning och upplägg av samordning och styrning utarbetas tillsammans med deltagande förvaltningar/nämnder under 2023.

Miljöförvaltningen har även genomfört provtagningar av sediment och blåmusslor i Malmös industri- och småbåtshamnar i enlighet med **Aktivitet 6. Bedriva miljöövervakning av Malmös havsområde** enligt framtaget övervakningsprogram, samt tagit prover och analys av abborrar i Malmös kanaler inom **Aktivitet 29. Ta fram riktlinjer för sportsfiske i Malmö inklusive förslag till åtgärder.** Inom **Aktivitet 20. Vidareutveckla arbetet med havsmedvetenhet** och **37. Tillsammans med World Maritime University (WMU), återkommande anordna seminarier och evenemang på havsmiljöområdet** anordnades i maj en internationell konferens, Ocean Literacy Action 2022. Samma månad anordnades ICLEI World Congress 2021-2022 där miljöförvaltningen bl.a. deltog i anordnandet av tillhörande forskarsymposium tillsammans med WMU.

Genomfört arbete på övriga förvaltningar

Stadsbyggnadskontoret har arbetat med marina områden i Naturvårdsplan för Malmö 2022-2030, som nu hanteras politiskt inför antagande i stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden och miljönämnden. Två aktiviteter avslutas i samband med detta antagande; **Aktivitet 5. Peka ut Malmös mest värdefulla marina områden i Naturvårdsplanen** samt **Aktivitet 9. Utredda fler skyddade områden i Malmös havsområde.**

Aktivitet 11. Revidera skötselplanen för Bunkeflo strandängars naturreservat har inkluderats i pågående revidering av naturreservat, där en viktig fråga är möjliggörandet av etablering av ett sammanhängande framtida kustskydd inom landområden samt framtida behov av vågbrytare i de marina områdena. Inom **Aktivitet 33. Utredda stadsutvecklingsmöjligheterna i samband med kustskyddsåtgärder,**

exempelvis mellan Nyhamnen och Västra hamnen, som kan stärka Malmös identitet som kuststad genomfördes parallella utredningar har genomförts av tre arkitektkonsortier för stadsutvecklingen inom området Galeonen+. Detta omfattar Galeonen, ett tänkt kustskydd för Malmös hamninlopp samt anslutning av en Öresundsmetro. Aktiviteten är nu avslutad. **Aktivitet 35.** *Ta fram en strategi för kustskydd*, kommer att avslutas när remissversionen Strategi för kustskydd färdigställts och hanterats av stadsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen.

Kulturförvaltningen, tillsammans med Marint kunskapscenter, fortsätter att vidareutveckla Naturum Öresund, som visar havet och livet underytan för skolklasser och besökare, **Aktivitet 15.** Drift av Naturum Öresund. Vattenvetarna, **Aktivitet 18.** *Projektet Vattenvetarna fortsätter och vidareutvecklas*, har avvecklats och centrala delar av projektet har integrerats i Malmö museers ordinarie verksamhet.

Aktivitet 19. *Projektet Wisdom öppnar under hösten 2021 på Malmö Museer* har försenast, främst pga. pandemin men även av komplicerade upphandlingar och leveransproblem. Öppnande har skett under våren 2023 och aktiviteten avslutas därmed.

Fastighets- och gatukontoret har bedrivit ett omfattande arbete inom 14. *Anordna strandstädningsaktiviteter längs kusten*, bl a skräpdykningar vid Glasbrukskajen och strandplockningsaktiviteter där bla städhubbar längs stränderna prövats. I dessa kan besökare själva låna skräpplockare och sop-påsar. Inom **Aktivitet 7.** *Återskapande av grunda områden i äldre industrihamnassänger* har uppgründning av Södra varvsbassängen påbörjats under 2022, och förväntas leda till ökad säkerhet längs kajpromenaderna samt bättre förutsättningar för biologiskt liv.

Fritidsförvaltningen har avslutat de aktiviteter i handlingsplanen de själva ansvarat för. De har deltagit i arbete som leds av andra förvaltningar. **Aktivitet 23.** Utveckla Ribersborg som rekreati-onsområde tillgängligt för alla planerar fritidsförvaltningen att hålla Öresund Funkis öppet under vinterhalvåret med start 2023. Diskussioner förs om utökat samarbete mellan Öresund Funkis och marinpedagogiskt center och Naturum Öresund.

Stadskontoret genomförde och avslutade **Aktivitet 41.** *Planera och förbereda inför ICLEI:s världskon-gress 2021 i Malmö.* Kongressen, ICLEI World Congress 2021-2022 Malmö anordnades under ett helt år genom tre delar; uppstarten "Virtual launch" i april 2021, webinarieriet "The Road to Malmö" mellan maj 2021 och april 2022 samt "Malmö Summit" som hölls på Malmö Live 11-13 maj 2022, och som även innehöll ett digitalt program. Under Malmö Summit anordnades ett flertal studiebesök som en bärande del av programmet, bl. a på Marinpedagogiskt center. 10 maj hölls ett symposium för ICLEI:s forskarnätverk där Malmö stad och ICLEI stod som värdar.

Stadskontorets bedömning

Handlingsplan för arbetet 2019-2023 med att stärka Malmös roll som framtidens kuststad är ett samordnande dokument där arbetet baseras på de ansvariga nämndernas arbete. Stadskontoret ser det förvaltningsövergripande arbetssättet och det nära samarbetet mellan stadens aktörer och andra myndigheter och organisationer i kust- och havsrelaterade frågor som positivt för att stärka Malmö som framtidens kuststad. Ett stort antal aktiviteter i handlingsplanen berör fler än en förvaltning och involverar ofta flera verksamhetsområden vilket leder till kontinuerlig dialog mellan förvaltningar. Det handlar om delat ansvar och beröringspunkter inom havs- och vattenrelaterade frågor med fokus på att finna gemensamma lösningar på problem, nå en samsyn och att utveckla samt utnyttja synergier. Stadskontoret ser en möjlighet att tydligare ta utgångspunkt i

olika målgrupper, exempelvis boende, besökare och näringar i det fortsatta arbetet med framtidens kuststad efter handlingsplanens utgång, **Aktivitet 4**. Förslaget är under framtagande av berörda förvaltningar/nämnder under 2023 för prövning av kommunstyrelsen i samband med redovisning av slutrapport. Miljönämnden har tagit beslut om att ge miljöförvaltningen i uppdrag att samordna arbetet efter 2023 när handlingsplanen tar slut. Stadskontoret ser positivt på miljö-nämndens initiativ att påta sig ett fortsatt samordningsansvar.

Miljöförvaltningens samordningsroll fungerar mycket väl. Styrgrupp och samordningsgrupp säkerställer förankring i de aktuella förvaltningarna och det gemensamma kommunikationsarbetet är sammanhållet och har ett helhetsperspektiv. Aktiviteterna i handlingsplanen löper vidare under 2023. Pandemin påverkade några av handlingsplanens aktiviteter. Ett av dessa är projektet Wisdome som öppnade våren 2023 i stället för hösten 2021.

Stadskontoret förordar kommunstyrelsen att lägga redovisningen av utfört arbetet till handlingarna.

Barnkonventionen

Handlingsplanen för arbetet 2019-2023 med att stärka Malmö som framtidens kuststad handlar till stor del om hur utvecklingen av Malmös läge vid kusten bäst kan ske, på ett hållbart sätt. Ett flertal aktiviteter i handlingsplanen berör barn och unga direkt, exempelvis anordnandet av havs-simskola och pedagogiska verksamheter som naturum Öresund. Andra aktiviteter påverkar på ett indirekt och långsiktigt sätt genom exempelvis strategi för kustskydd eller Agenda 2030-målen i Malmö stads styrdokument. Handlingsplanens aktiviteter verkar för att nuvarande och kommande generationer ska få ännu bättre möjligheter att använda, uppleva och känna stolthet över vår stads unika hav och kust.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör